

Ina van Veen—van der Vlies

De taak

Ooooo! Tansteeee!"
Met een sprong was Jos over-
eind. Puckie's jurkje, waaraan
ze naaide, vloog over de leuning van
de stoel heen op de grond. Een paar
grootte stappen, en ze was bij de zijkamer.

Luid schreiend kwam Puckie haar
tegenmoet, het rechterarmpje, door 't
linkerhandje ondersteund, uitgestrekt.
„Nelleke heef . . . heef me gebijt”,
snikte ze. Jos hurkte bij haar neer.
„O!” zei ze verontwaardigd.

In het ronde kinderarmpje stonden
diep en blauwig-rood de indrukken
van twee tandjes.

„Jou arme, kleine meid.” Ze sloeg
beschermend haar arm om Puckie heen.
Toen gingen haar oogen, donker van
boosheid naar Nelleke. „Waarom heb
je dat gedaan?”

Nelleke, bij 't kleine tafeltje, waarop
het kinderserviesje op het rood
gelakte blaadje prijkte, bleef
stug voor zich zien en ant-
woordde niet.

Jos voelde zich driftig wor-
den. Dat kind! Je zou ze!
Maar ze bedwong zich, streelde
Puckie zachtjes en vroeg, toen
't snikken wat bedaarde: „Waar-
om heeft ze dat gedaan,
Puckie?”

„Ik wou alleen maar moeder-
tje wezen”, vertelde 't kindje
met een diepe nasnik.

„O, en heeft ze daarom
gebeten?” Opnieuw driftig rees
Jos op. „Stout kind, kom mee!”

„Neeeee!” gilde Nelleke
plots, werkte heftig met armen

en beenen om uit Jos' greep los te
komen.

Maar Jos was onverbiddelijk. Ze
droeg het spartelende kind de kamer
in, zette haar hardhandig op een stoel.
„Ziezoo, blijf jij maar hier. Dan mag
Puckie alleen met 't serviesje spelen.”

Nelleke was plotseling stil. Eerst
scheen ze van plan zich van de stoel
te laten glijden, maar een blik op Jos'
gezicht deed haar daarvan afzien. Boos-
aardig trappelden haar voetjes tegen de
stoelpooten.

Jos deed of ze 't niet merkte. „Zoo”,
praatte ze vriendelijk tegen Puckie,
„ga jij maar prettig spelen, hoor. Wil
Tante een lekker pleistertje er op leggen?
Dan is 't ineens over, hè.”

Puckie, heelemaal getroost door 't
pepermuntje, dat even op 't pijnlijke
plekje had gelegen en nu tusschen



„Nelleke heef . . . me gebijt” — snikte ze

haar kiesjes kraakte, dribbelde naar de zijkamer.

Jos raapte met een zucht het jurkje op en liet zich in de gemakkelijke stoel voor 't raam zakken.

Ze voelde zich moe opeens en terwijl ze werkeloos naar buiten bleef kijken, peinsde ze: Wat waren er de laatste dagen veel van die kleine onaangenaamheden. Of was dat toch niet zoo? Telde ze ze een poos geleden niet, omdat ze vroolijker leefde en daarom gauw vergat? Nelleke was altijd een moeilijk kind. Gauw boos en dan vreeselijk koppig. De anderen waren gelukkig heelemaal niet zoo. Frans en Piet, ondeugende bengels, maar leuk, ze hield veel van ze. Loesje was een schat en Puckie ook, maar Nell! Riek had ook vaak moeite met haar gehad en wat was ze toch een geduldig, zacht moedertje geweest.

Jos zuchtte opnieuw. Zonder dat ze iets zagen keken haar oogen naar de grijze lucht. Zou ze wel iets van de overgenomen taak terecht brengen?

Ze was toch zoo moedig begonnen, nu drie maanden geleden. Zelfs Moeders ernstige woorden hadden haar besluit niet doen wankelen.

„Kind, heb je 't heusch wel goed overdacht? Je hebt nu zo'o'n medelijden met Theo en de kinderen, maar dat kan niet zoo blijven. Over een paar maanden al is 't ongewone eraf en dan heb je toch iedere dag opnieuw de zorg over vijf kinderen, vijf vreemde kinderen.”

„Maar Moeder”, had Jos gezegd, „vreemde kinderen? 't Zijn toch Theo's kinderen en ze houden van me.”

„Ja, dat weet ik”, had Moeder hartelijk gezegd, „en daarin bezit je veel. Maar zie je, je bent nu tante Jos, die als ze komt, altijd een vroolijk gezicht heeft en grapjes en spelletjes verzint, en dat maakt dat je de kinderen dan ook op hun liefst ziet. Maar als je daar iedere dag bent, blijf je heusch geen attractie, en de kinderen zullen jou ook vaak teleurstellen en boos maken. En je hebt het nu zoo rustig en gemakkelijk bij

mevrouw van Raalte. Zooveel vrije tijd en een goed salaris. Kindje, is de overgang niet te groot? Overschat je je krachten niet?”

„Maar Moeder”, zei Jos weer, en haar stem klonk heel ernstig, „ik verlang zoo naar een taak. Waar leef ik nu eigenlijk voor? Om mevrouw van Raalte wat voor te lezen, wat over boeken te praten en haar wol te helpen winden. Het lijkt allemaal zoo nutteloos. Ik heb nooit het gevoel dat ze me noodig heeft. Ik ben er eigenlijk alleen voor de statie. En Theo heeft me zoo hard noodig.” Toen werd haar stem deemoedig: „Denkt u dat ik het niet zal volbrengen? Dat ik te egoïstisch ben, Moeder?”

Weer was er die hartelijke klank in Moeders stem, toen ze antwoordde: „Jos, ik weet dat je met al de liefde van je hart de taak op je neemt en ik weet ook immers dat er heel veel liefde in jouw hart is. Daarom ben ik voor de kinderen zoo blij dat jij dat wilt doen. Maar ik moest je dit toch zeggen. En nu nog een groote moeilijkheid: Als Theo nu eens hertrouwt?”

„Daar heb ik ook over gedacht”, zei Jos ernstig, „en dat heeft me even besluiteloos gemaakt. Maar och Moeder, is het niet dwaas om te zeggen: Ga jij maar met een huishoudster tobben, een vreemd mensch, die niets van de kinderen weet, want je zal toch wel weer trouwen en dan maak je mij overbodig? En dan, Moeder, hoeveel mannen trouwen er weer, om een moeder voor de kinderen te hebben? Als dat nu niet noodig is. . . . Ik heb er lang over gedacht, Moeder, heel lang en”, toen werd Jos' stem zacht, „ik heb er ook veel om gebeden, en ik geloof . . . dat het goed is.”

Van Moeders zachte gezicht was plotseling de zorg geweken. „Kind, dan zal God je zegenen,” had ze met groote blijdschap gezegd.

Jos overdacht alles weer, nu ze triest naar buiten keek. Daar spatte een regendrop tegen 't glas, nog één, weer één.

Er kwam beweging in de grijze lucht. De wind zong even een zacht geluid in de schoorsteen. In de haard knetterde het.

„Was het toch te moeilijk?” peinsde Jos.

Maar ineens veerde ze op. Neen, neen, dat was het niet. En . . . ze had toch eigenlijk geen reden om dat te denken. Ze was moe, daarom kwamen die sombere gedachten. Vanavond maar eens vroeg naar bed.

O, wat regende het opeens. De kerktoren dichtbij stond alleen en hoog in de grijze nevel. Vier uur al! De kinderen zouden dus zoo thuis zijn. Als ze nu maar even schuilden.

En Nelleke? Jos keek om naar het kind en opeens trof haar uit de kinderoogen zoo'n vijandige blik, dat ze bezeed onmiddellijk het hoofd weer afwendde.

„En ze houden van me.” Als een bespotting klonken haar eigen woorden haar nu. En meteen was er opstand in haar. Had ze dit verdiend? De straf was toch stellig niet te zwaar voor het leelijke bijten. Riek zou zeker ook zoo gedaan hebben. Welke booze geest bezielde dit kind eigenlijk?

Puckie dribbelde de kamer in. 't Alleen spelen verveelde haar. Ze vleide zich tegen Jos' arm.

„Mag Nelleke weer meespelen?” fleemde haar stemmetje.

„Schat”, zei Jos verteederd en knuffelde haar. Weer gingen haar oogen naar Nelleke, die nu haar

hoofdje had afgewend en schijnbaar aandachtig de schilderij boven de schoorsteenmantel bekeek. „Dat een kind al zoo gemaakt onverschillig kon doen”, verwonderde ze zich.

„Zal je dan lief met Puckie spelen, Nelleke?”

Het kind keek. Even koppig zwijgen, dan een stug hoofdknikje.

„Ga dan maar”, zei Jos stroef.

„Kom maar, Nel.” Blij pakte Puckie haar handje. Wat schichtig nog liet Nelleke zich van de stoel glijden. De kinderen verdwenen.

Jos zuchtte opnieuw, heel diep, maar voor ze tijd had om verder te spinnen aan haar donkere gedachten, zag ze aan de overkant van de straat de drie kinderen aankomen in de felle regen.

Frans en Piet hadden de jassen over hun hoofden geslagen. Slap hingen de mouwen neer. Ze liepen met groote



En Loesje, klein ding van zeven jaar, kon ze nauwelijks bijhouden.

stappen en Loesje, klein ding van zeven jaar, haar neusje in de wollen gehaakte das gedrukt, kon ze nauwelijks bijhouden.

Haastig stond Jos op om de deur voor ze te openen, een booze rimpel boven haar oogen.

„Pff”, proestte Frans, met pret in zijn bruine oogen. Hij wipte binnen en schoof de jas van zijn hoofd. „O, Tante, we hebben. . . .”

Maar Jos viel hem bits in de rede: „Konden jullie nu niet even schuilen? Kijk nu eens, kletsnat zijn jullie. En waarom houd je die jas niet gewoon aan? Je hoofd mag wel nat worden.”

Frans keek van zijn eigen broek naar die van Piet. Uit het blauwe cheviot, nu inktzwart, lekten groezelige druppels langs zijn bloote knieën.

„Ik wou heelemaal niet”, kwam Loesjes stem, half huilend, „maar de jongens. . .”

„Nee, hier blijven”, hield Jos Piet tegen, „trek jullie eerst je schoenen uit. Je kousen ook maar. Dan zal ik jullie pantoffels halen.”

En terwijl ze naar binnen liep, susde ze zichzelf: „Niet dadelijk zoo boos worden. Jij vond het vroeger ook fijn, kletsnat te regenen. Dan dacht je er ook niet aan wat een werk moeder dan had.”

Met een heel ander gezicht kwam ze terug.

Och, die Loes! Jos zag een paar tranen druppen op 't handje dat het schoensknopje probeerde los te maken. Loesje had het natuurlijk allesbehalve prettig gevonden, die tocht door de regen en nu als welkom thuis was er een brommige tante.

„Wacht Loeske, zullen we eerst die natte mantel eens uitdoen? vroeg ze opgewekt.

Het kind richtte zich op, streek vlug langs haar oogen en lachte dan dankbaar, met even een nerveuze trilling om de mond. Jos gaf haar een kus.

„Jammer, dat we geen cape aan hadden, Tante,” zei Frans, „maar om twee uur scheen de zon ook zoo fijn.”

„'t Is echt Maart,” vond Piet wijs.

Hij stak zijn bloote voeten in de pantoffels. „Mag ik naar binnen gaan?”

Jos inspecteerde hem. „Ja, maar niet gaan zitten. Ik zal dadelijk een andere broek gaan halen voor jullie. Is je blouse niet nat? Nee, gelukkig niet. Och, maar kijk die Loes toch eens. Haar ondergoed is zelfs nat. Jullie mogen heusch wel wat voorzigtiger met haar worden, jongens. Ga maar gauw naar binnen bij de haard, Loes. Dan zal ik wel even schoon goed halen.”

„Had ook je mantel maar over je hoofd gedaan,” vond Frans.

„Had maar liever gaan schuilen,” zei Jos, opnieuw geprikkeld. Ze hing de natte kleeren op hangertjes aan de kapstok, wipte dan gauw de trap op, om op de slaapkamers droge kleeren te halen.

Piet moet zijn bruine pakje maar aan. Die andere blauwe broek was nog steeds kapot. Vanavond maar eerst verstellen. Jammer, ze had zoo graag Puckie's jurkje afgekregen. En voor Loesje? Die dikke wollen jurk. Dan werd ze gauw weer warm.

Juist toen ze de kast weer dichtdeed, hoorde ze beneden luid gehuil van de twee kleintjes. Wat was dat nu weer? Met de kleeren over de arm rende ze naar beneden en hield meteen Piet, die vlug de zijkamer uitwipte aan zijn blouse vast. „Wat doe je?”

„Tante! Hij drinkt alle thee op!” klonken twee stemmetjes tegelijk.

„Hè, wat flauw, Piet. Om de kleintjes te plagen.”

„'k Mocht niet eens meedoen. En Loes wel. En d'r zat haast niks in,” verdedigde Piet zich.

„Komen jullie maar allemaal binnen. 't Wordt nu toch te koud hier om te spelen. En dan vlug je andere kleeren aantrekken.”

„Magge we niet meer spelen?” pruilde Puckie.

Jos keek naar 't rommelige tafeltje. Op 't rood en witgeblokte zeiltje waren veel natte plekken. Eén kopje lag op de grond.

„Nee,” zei ze, „niet met 't serviesje. Als Loesje andere kleeren aanheeft moet ten jullie 't eerst even opruimen en dan mag je met haar aan tafel spelen, met Loes' nieuwe spel, hè Loes?”

„O ja,” zei Loesje, „Puck en dan gaan we . . .” Ze stapten samen de huiskamer in.

„Kom Nelleke,” zei Jos.

„Nee,” schudde 't kind boos haar hoofdje.

„O, o!” dacht Jos, nu dat weer. Ze had bijna gezegd: „Goed kind, dan mag je niet eens. Blijf hier dan maar alleen zitten,” maar ineens bedacht ze: 't Werd werkelijk te koud hier en Nelleke zou stellig niet komen vragen of ze binnen mocht komen. En als Theo dan thuiskwam, had Nelleke alweer straf.

Ze richtte dwingend haar oogen op het kind, zei niets meer, maar bleef in afwachting bij de deur staan. In de kamer zei Frans: „Waar is m'n broek nou?” maar Jos stond onwrikbaar. Ze zou nu winnen.

Nelleke keek schichtig op, sloeg dadelijk de hare neer, toen ze Jos' oogen ontmoette, maar ze bleef zitten.

Jos bleef staan en in de stilte voelde ze Nelleke's verzet verminderen.

Weer keek het kind op. Dan ineens schoof ze ruw haar stoeltje weg en holde Jos voorbij naar de huiskamer. Blij om de overwinning volgde Jos haar.

„Nu maar zoo weinig mogelijk me met haar bemoeien,” dacht ze, „ze is natuurlijk woedend dat ze 't heeft moeten opgeven.”

„Tante, mag ik m'n broek. 'k Moet nog zooveel huiswerk maken.” Frans stond in zijn onderbroek te springen van ongeduld.

„Heb je je broek al uitgetrokken? Waar is 't ie? Welja, notabene op de haardplaat, die pas gepoetst is.” Jos raapte hem hoofdschuddend op. „Hier Loes, zijn jou kleeren. Kom maar even in de tusschenkamer.”

Toen eindelijk alles beredderd was en de kinderen bezigheid hadden (Loes,

Nelleke en Puckie speelden met het hoepelaspel en Frans en Piet maakten in de tusschenkamer hun huiswerk) spoedde Jos zich naar de keuken. Ze moest noodig voor het eten zorgen. Wat was het laat geworden.

Maar in de keuken viel ze even op de stoel voor het raam neer. Wat was ze vreeselijk moe. En nu moest ze nog eten koken!

Ze zag plotseling de kale tuinen met de druipende boomen in een mist van tranen. Ze schrok van zichzelf.

„Huilen, hè kinderachtig.”

Haastig veegde ze langs haar oogen en stond op. Maar in haar hart bleef het somber en triest.

„Jos, je bent moe,” zei Theo. „Neen, ga nu zitten. Ik schenk thee. Hier, in 't lage stoeltje bij de haard. Zoo en en dit kussen in je rug.”

Jos glimlachte dankbaar. „Jongen, wat een verwennerij.” Ze leunde bezaaglijk tegen het kussen, genietend van de rust en de stilte om haar heen. Wat deed Theo echt handig. Natuurlijk, hij had Riek ook immers zoo vaak geholpen.

Opnieuw was er het warme medelijden in Jos' hart. „O, jongen, dat jij nu dat groote verdriet moet hebben.”

Theo zette het kopje dicht bij haar. „Waren de kinderen erg lastig vandaag?”

„Och, lastig,” zei Jos, „de jongens en Loes kwamen drijfnat uit school, dat gaf nogal werk hè. Loes moest heelmaal verschoond worden. En Nelleke heeft Puckie gebeten toen ze met 't serviesje speelden. 'k Heb haar bij me op een stoel gezet, maar toen kwam Puckie zelf vragen of ze mocht spelen. 't Is een snoesje hè. Maar Nelleke is zoo moeilijk.”

Theo knikte en zuchtte.

Jos durfde niet vertellen van de blik in Nellekes oogen en haar koppig verzet daarna. Theo zou er maar verdriet van hebben en hij kon er toch niets aan doen. Dat Theo en Riek toch zoo'n kind hadden!



Jos zuchte. Wat leek Nelleke zoo lief.

Zwijgend dronken ze hun thee.

Dan reikte Jos naar Piets broek, die ze mee naar beneden nam, toen ze de kinderen naar bed had gebracht.

„Wat ga je doen?” vroeg Theo.

Jos hield glimlachend de broek omhoog. „Van Piet,” zei ze, „’t is schande, hij ligt al zoo lang kapot. En vanmiddag had ik hem eigenlijk nodig.”

„Als je ’t niet doet heeft Piet dan morgen niets om aan te trekken?”

„O, jawel.” Jos keek wat verwonderd.

„Dan moest je die broek maar laten liggen. Luister eens, Jos.” Theo legde zijn sigaar op de aschbak, leunde wat voorover met zijn handen gevouwen op ’t tafelblad. Jos kende die houding zoo goed van haar broer. Altijd, als hij iemand ergens van wilde overtuigen, nam hij die aan.

„Je bent nu te moe om nog te naaien. Nee, je moet niet zeggen: „’t Is zittend werk, dat geeft niet,” want je

wordt er net zoo goed moe van. En als je ziet dat het laat wordt, ga je je reppen om ’t af te krijgen. — En dan wou ik zoo graag dat je niet meer zoo veel naaide, heelemaal niet meer.

Vraag dan of juffrouw Ekkers je zoo nu en dan komt helpen, desnoods iedere week als dat noodig is. Dat kan toch wel van ’t geld, niet?”

„Dat wel,” zei Jos, „maar och, Theo, is dat nu niet te erg? Ik ben toch gezond, om de veertien dagen heb ik al de werkster en de wasch gaat weg . . .”

„Ja, maar je moet toch alles strijken, dat is ook een heel werk. Nee Jos, je moet het heusch doen. Je moet maken dat je gezond blijft, zie je. Stop nu maar gauw die broek weg. En dan ga je eens wat meer lezen. Daar hield je toch zoo van. Heb je al de tijd, dat je hier bent, wel een boek onder je neus gehad?”

„Jawel,” lachte Jos, „als ik je bureau stofte.”

Theo sprong op, liep naar de boekenkast in de tusschenkamer. „Wat zal ik voor je meebrengen? Of heb je nu geen zin?”

„Moet het zoo onmiddellijk? Maar ik wil wel, hoor. Breng maar iets van Selma mee?”

„Gösta Berling?”

„Nee, dat maakt me zoo opgewonden. „Het huis van Liljecrona”, dat heb je daar ook, hé.”

Theo bracht haar 't boek. Jos' oogen keken hem dankbaar aan. „Ik zou haast met Majoor Frans zeggen: „Wat ben je weinig een man, Theo (zij zei natuurlijk Leo) in de koude, egoistische zin van het woord.”

Theo lachte. „Hou op. Ik haal niet met zooveel gemak klassieken aan, anders wist ik wel een antwoord.”

Jos lachte mee. „Ik kan dat boek wel droomen,” zei ze, „mevrouw van Raalte was er dol op.”

„Toch is 't wel egoïsme van me, als ik jou wil sparen,” ging Theo ernstiger voort, „want als jij moe wordt, kun je nu eenmaal niet vroolijk en prettig voor ons allen zijn, en zie je, dat hebben we allemaal nodig, de kinderen en ik.”

Jos knikte. Ze dacht aan haar prikkelbare stemming van deze middag. „Je hebt gelijk, zei ze zacht, en dat is ook geen egoïsme van je.”

Om tien uur al wipte Jos zacht de trap op naar boven. Er was een stille blijdschap in haar hart, om de goede avond, die ze had ontvangen. Dwaas toch, dat ze zoo getobd had, vandaag.

Voor ze naar haar eigen kamer ging sloop ze zacht naar de slaapkamers van de kinderen. Piet woelde zich altijd bloot en Loesje lag er vaak veel te diep onder. Nu ook weer. Jos legde voorzichtig de dekens recht. Het licht op

de gang, dat door de bovenruit naar binnen viel, liet haar juist voldoende zien.

Wat lag Puckie schattig te slapen, met die knuistjes bij haar gezichtje. En Nelleke? Jos boog zich over 't kind heen. Het koppige trekje was nu verdwenen. Jos zuchtte. Wat leek Nelleke zoo lief.

Het kind bewoog zich. Ze strekte haar handje in de slaap uit en raakte Jos' gezicht. Opeens vloog er een gelukkig lachje over het slapende gezichtje.

„Moesje,” lispelde het stemmetje.

Roerloos stond Jos. En terwijl het kind rustig verder sliep, stormden de gedachten op haar aan.

„Nelleke, ben je zoo? Hield je zooveel van je Moesje en kan je daarom niet wennen aan die vreemde tante? Jou arme, kleine meid. Als je wakker wordt is je Moesje er niet. En hoe kan ik”

Diep boog Jos haar hoofd, met groote schaamte. Ze had niet van Nelleke gehouden en dus waren alle straffen te zwaar geweest. Straffen zonder liefde! Dat voelde een kind immers, wist ze, en daarom had Nelleke een hekel aan haar.

O, hoe kon ze dat nu nog veranderen? Wat had ze veel bedorven. Juist Nelleke, met haar moeilijk karaktertje had het meest behoefte aan liefde gehad. Wat was ze blind geweest.

De tranen brandden in Jos' oogen, terwijl ze op het slapende kind neerkeek. „Maar nu houd ik van je, jou arme kleine meid. Als je nu weer ons deugend en koppig bent, zal ik altijd denken aan je gezichtje, dat je voor je Moesje had. En zullen we dan samen vechten tegen die leelijke koppigheid?”

En op haar slaapkamer neergeknield bad Jos ootmoedig om kracht voor haar moeilijke taak.